

ROMAN JUSIAK, ANDRZEJ ŁUCZYŃSKI, LIDIA PIETRUSZKA, TOMASZ WACH,
Szkice z pedagogiki, opieki międzyludzkiej, pracy resocjalizacyjnej, i pedagogii chrześcijańskiej, Lublin: Wydawnictwo KUL 2015, ss. 360

Książka prezentuje opracowania czterech autorów dotyczące pedagogiki jako dyscypliny naukowej oraz jej różnych aspektów mieszczących się w przedmiocie pedagogika opiekuńcza i pedagogika resocjalizacyjna.

Dwa pierwsze rozdziały, zatytułowane: *Refleksje o pedagogice i naukowych badaniach pedagogicznych* oraz *Ogólna charakterystyka pedagogiki opiekuńczej*, autorstwa o. prof. Romana Jusiaka, podejmują ważne zagadnienia dotyczące metodologii badań pedagogicznych. Wiadomo, że celem badań pedagogicznych jest poznanie rzeczywistości związanej z rozwojem człowieka, co umożliwi skuteczne działania wychowawcze. Autor przywołał podstawowe etapy pedagogicznej procedury badawczej, takie jak: sytuacja problemowa, naukowy opis podjętego zagadnienia, odkrywanie związków i wyjaśnianie przyczyn danego stanu rzeczy, który jest związany z rozwojem (wychowaniem), a także prognozowanie i przewidywanie skutków badanego stanu rzeczy. Autor podkreślił konieczność analizowania badanej rzeczywistości w aspekcie rozwojowym i dążenie do formułowania wskazań do pracy pedagogicznej. W drugim rozdziale R. Jusiak szczegółowo scharakteryzował pedagogikę opiekuńczą jako dyscyplinę naukową i jej trzy zasadnicze elementy: opiekę międzyludzką, opiekę pedagogiczną (pedagogiczna waloryzacja opieki) i wychowanie opiekuńcze.

Następna część publikacji zatytułowana: *Środowisko rodzinne jako podstawowe miejsce zaspokajania potrzeb rozwojowych dziecka*, opracowana przez ks. dr. hab. Andrzeja Łuczyńskiego, ukazuje środowisko życia człowieka jako bardzo ważny i bezpośredni element rozwoju, o którym szeroko mówią nauki pedagogiczne. Wskazuje środowisko rodzinne jako najważniejsze w rozwoju życia człowieka na wszystkich etapach jego życia.

Rozdziały czwarty i piąty opracowane zostały przez dr. Lidie Pietruszkę i poruszają następujące zagadnienia: *Rodzina naturalnym środowiskiem opiekuńczo-wychowawczym* oraz *Aktywność opiekuńcza i wychowawcza w opiece nad dzieckiem opuszczonym i osieroconym*. Autorka przedstawia zmiany, w tym negatywne, jakie można aktualnie zaobserwować w niektórych rodzinach. Coraz częściej spotyka się rodziny z trudnościami w ich pokonywaniu. Autorka wskazuje tutaj na tendencje do dziedzi-

czenia wzorów funkcjonujących zachowań i wartości przez pokolenia, powodujące sieroctwo społeczne, a w związku z jego występowaniem konsekwencje tak dla sfery indywidualnej, jak i społecznej.

Kolejny artykuł: *Resocjalizacja jako szansa na podtrzymywanie integralności rozwoju w sytuacji występujących obciążeń*, dr. Tomasza Wacha, znanego w środowisku lubelskim pedagoga resocjalizacji, prezentuje w szerokim znaczeniu resocjalizację, która – jego zdaniem – powinna przede wszystkim przedstawiać oferty dotyczące zniwelowania niekorzystnych przebiegów socjalizacyjno-rozwojowych.

Ostatnie artykuły: *Spoleczne elementy pedagogii chrześcijańskiej*; *Pedagogia społeczna Mistrza z Nazaretu* oraz *Katolicka myśli społeczna a pedagogika społeczna, pedagogika opiekuńcza i pedagogika resocjalizacyjna*, autorstwa o. prof. Romana Jusiaka, omawiają różne aspekty chrześcijańskiego wychowania społecznego. Autor formułuje tezę, że pedagogia chrześcijańska opiera się na nauczaniu i wychowaniu Jezusa oraz filozofii personalistycznej (w jej chrześcijańskiej wersji). Tworzona teoria wychowawcza opiera się na niemalże dwudziestowiekowym doświadczeniu chrześcijaństwa. Celem chrześcijańskiej pracy wychowawczej jest integralny rozwój osoby, obejmujący wszystkie sfery ludzkiej osobowości, ze szczególną waloryzacją sfery duchowej. W pedagogii katolickiej uwzględnia się społeczną naukę Kościoła, która bierze pod uwagę aktualne uwarunkowania kulturowe i społeczne. Zmierza się ku wszechstronnemu, harmonijnemu rozwojowi człowieka. Autor szczegółowo charakteryzuje chrześcijańskie podejście do pracy socjalnej, opieki międzyludzkiej i działalności resocjalizacyjnej. Ponieważ jest to działalność ludzi wobec ludzi, zawsze muszą być uwzględniane zasady moralne. Kościół katolicki formułuje w tym względzie jednoznaczne normy, które wywodzą się z chrześcijańskiej zasady miłości bliźniego.

Recenzowana książka przeznaczona jest dla wszystkich zainteresowanych pedagogiką zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym. Prezentuje wiedzę dotyczącą pedagogiki, pedagogiki opiekuńczej i pedagogiki resocjalizacyjnej.

Ilona Gumińska
Katedra Pedagogiki Opiekuńczej KUL

JÓZEF KUŹMA, JOLANTA PUŁKA (red.), *Ku dobrej szkole skoncentrowanej na uczniach*, t. I i II, Kraków: Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne, Oficyna Wydawnicza AFM 2014, ss. 310 i 348

Omawianą książkę z wielu względów uznać należy za wartościowy zbiór wiedzy dotyczącej szkoły. Publikacja stanowi owoc sympozjum, które odbyło się w dniach 10-11 czerwca 2013 r. w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego